

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

КАФЕДРА ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до семінарських занять з дисципліни «Методологія, методика та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Методичні матеріали до семінарських занять з дисципліни «Методологія, методика та організація наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно)» / Укл.: А. М. Приходько. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2026. – 48 с.

Укладач: Приходько А. М., проф., д. філол. н.

Рецензент: Лут К. А., к. філол. н., доц.

Відповідальний за випуск: Підгорна А. Б., к. філол. н., доц

Затверджено на засіданні кафедри
іноземної філології та перекладу
Протокол № 15 від 24.06. 2026 р.

Рекомендовано до видання
НМК гуманітарного факультету
Протокол № 1 від 31.08.2026 р.

ЗМІСТ

Перелік скорочень, умовних познач, одиниць і термінів.....	4
Вступ	5
Програма навчальної дисципліни	9
Семінар 1	12
Семінар 2	13
Семінар 3	14
Семінар 4	16
Семінар 5	19
Семінар 6	22
Перелік джерел посилання	25
Методичні та інформаційні джерела	26
Додатки	27
Додаток А Академічні та наукові спеціальності в Україні	28
Додаток Б Зразки плану кваліфікаційної роботи магістра	39

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ, УМОВНИХ ПОЗНАК, ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ

ЗМ	–	змістовий модуль
КвР	–	кваліфікаційна робота (магістра)
М	–	метод
М-ка	–	методика

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Методологія, методика та організація наукових досліджень» є обов'язковим освітнім компонентом в системі підготовки магістрів філології за освітньо-професійною програмою «Германські мови та літератури (переклад включно)» спеціальності 035 Філологія у галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань про методологію науково-дослідної роботи, стратегію й тактики проведення досліджень, набуття навиків практичного використання методології, методики й інструментарію дослідницької діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- усвідомлення студентами ролі та місця науки в соціумі як рухомої сили науково-технічного прогресу;
- формування у свідомості здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про науково-дослідницький процес;
- виховання у студентів аналітичного ставлення до наукової продукції, набуття ними певних дослідницьких навичок і усвідомлення ними цілей наукового дослідження;
- засвоєння здобувачами вищої освіти постулатів наукової етики та інтеріоризації ними принципів академічної доброчесності як усвідомленої необхідності;
- ознайомлення студентів з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою філологічних досліджень;
- формування серед здобувачів освіти навичок правильного виконання та оформлення випускових кваліфікаційних робіт.

Передумовою вивчення дисципліни є успішне засвоєння курсів, які складають базову мовну, мовознавчу та перекладознавчу підготовку, що охоплює первинні (теоретична фонетика, лексикологія, теоретична граматики, зіставне мовознавство) та вторинні (історія мови, стилістика, термінознавство, перекладознавство) лінгвістичні дисципліни, а також курс зарубіжної літератури, практичний курс першої та другої іноземної мови і практичний курс перекладу.

Компетентності. Згідно з вимогами *Стандарту вищої освіти* [Наказ МОН України № 871 від 20.06.2019] та *Освітньо-*

професійної програми [Запоріжжя: НУЗП, 2024] здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти мають набути таких компетентностей:

● **інтегральна компетентність (ІК)**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу і міжкультурної комунікації у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення наукових досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

● **загальні компетентності (ЗК)**

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

● **спеціальні компетентності (СК)**

СК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

СК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого матеріалу й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

СК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК-11. Володіння навичками науково-пошукової роботи у галузі філології, методами добору, аналізу й обробки даних, всебічно застосовувати їх у підготовці кваліфікаційної роботи.

• **програмні результати навчання (ПРН)**

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики й технології для успішного та ефективного здійснення професійної діяльності, забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-7. Аналізувати, порівнювати й класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого та літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН-17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Структура і зміст вивчення навчальної дисципліни підпорядковується такому алгоритму (таблиця 1.1):

Таблиця 1.1 – Тематична співвіднесеність лекційних і семінарських занять

№	Лекції	Семінари
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні передумови наукових досліджень		
1	Л.1. Наука як сфера людської діяльності	С-1. Наука як форма суспільної свідомості
2		
3	Л.2. Наукове пізнання та проблеми наукової творчості	С-2. Класифікація наук і регулювання наукової діяльності
4		
5	Л.3. Науково-дослідна діяльність студентів	С-3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень
6		
7	Л.4. Основи наукової культури, етики і академ. доброчесності.	С-4. Академічна доброчесність та її соціальна значущість
8		
Змістовий модуль 2. Методико-організаційні засади наукових досліджень		
9	Л.5. Лінгвометодологія: парадигми, принципи, підходи і напрями	С-5. КвМ: визначення, зміст, структура
10		
11	Л.6. Методичний інструментарій лінгвістичних досліджень	С-6. КвМ: методичні засади наукових пошуків
12	Л.7. Методичний інструментарій сучасного перекладознавства	
13	Л.6. Методичний інструментарій сучасного літературознавства	С-6. КвМ: методичні засади наукових пошуків
14		
15	Л.8. Актуальні проблеми світової та української філології	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **(питання для повторення)**

Тема 1(л). Наука як сфера людської діяльності. 1. Наука та її цивілізаційна значущість. 2. Наука як соціальний інститут. 3. Наука – осереддя пізнавально-інформаційної системи суспільства. 4. Наука як соціокультурний феномен. 5. Науково-технічна революція та її соціальна значущість. 5.1. Перетворення науки у продуктивну силу. 5.2. Штучний інтелект і його науковий потенціал [6].

Тема 2(с). Наука як форма суспільної свідомості. 1. Поняття суспільної свідомості. 2. Наука у структурі суспільної свідомості. 3. Наука у сфері гуманітарного знання: філософія і наука, мораль і наука; політика і наука, право і наука; релігія і наука, мистецтво і наука; філологія і наука [11].

Тема 3 (л). Наукове пізнання та проблеми наукової творчості. Рівні та форми наукового пізнання. 2. Розвиток наукового знання і світогляд. 3. Наукові картини світу як результат наукових революцій. 3.1. Наукова і стихійно-емпірична картини світу. 3.2. Етапи становлення НКС і наукові революції 4. Психологія наукової творчості та її етапи. 4.1. Психологія наукової творчості 4.2. Етапність творчого процесу [12].

Тема 4(с). Класифікація наук і регулювання наукової діяльності. 1. Передумови, принципи та параметри класифікації наук. 2. Регулювання наукової діяльності за кордоном. 3. Регулювання наукової діяльності в Україні. 4. Підготовка наукових кадрів [13].

Тема 5(л). Науково-дослідна діяльність студентів як необхідний складник їх професійного становлення. 1. Науково-дослідна діяльність студентів. 2. Вимоги щодо особистісних якостей науковця-дослідника. 3. Роль інтелекту і світоглядних уявлень у науковій діяльності. 3.1. Особливості інтелекту. 3.2. Intelligence quotient (*IQ*): розумовий рівень індивіда. 3.3 Колективний інтелект. 4. Особливості організації НДР студентів. 4.1. Загальні принципи організації наукової діяльності. 4.2. Специфіка організації НДР філолога [9].

Тема 6(с). Інформаційне забезпечення наукових досліджень. 1. Інформація: походження та сутнісні ознаки. 2. Роль

інформації в умовах інформаційного суспільства. 3. Інформаційний підхід як метод наукового пізнання. 4. Інформаційно-комп'ютерні технології. 5. Місце інформаційно-комп'ютерних технологій у філологічних розвідках [2].

Тема 7 (л). Основи наукової культури, наукової етики та академічної доброчесності. 1. Аксиологічний статус науки в суспільстві 1.1. Ціннісна роль науки у сучасному суспільстві. 1.2. Морально-ціннісні орієнтири науки. 2. Комунікативна культура науковця. 2.1. Наукова комунікація та її види. 2.2. Наукове мовлення і культура спілкування. 2.3. Наукові заходи як вияв мовної культури дослідника [1].

Тема 8(с). Академічна доброчесність та її соціальна значущість. 1. Академічна культура й етика у вищій освіті. 2. Академічна свобода й відповідальність учасників освітнього процесу. 3. Освітня програма: суть і види ОП. 4. Плагіат і його види. Антиплагіат-програми. 5. Зміст, предмет і структура і концепція академічної доброчесності та її соціальне призначення. 6. Законодавче поле академічної доброчесності. Авторське право. 7. Кодекс академічної доброчесності співробітника НУ ЗП [5].

Тема 9(л). Лінгвометодологія: парадигми, принципи, підходи, напрями. 1. Лінгвометодологія та її ключові поняття. 2. Парадигма: загальнонаукове та лінгвістичне. Головні наукові парадигми лінгвістики (порівняльно-історична /генетична; структуралістська / таксономічна; комунікативно-функційна / прагматична, когнітивна / когнітивно-дискурсивна; синергетична). 4. Методологічні підходи і принципи парадигмального простору лінгвістики [4].

Тема 10(с). Кваліфікаційна робота магістра: визначення, зміст, структура. 1. Загальні вимоги до кваліфікаційної роботи. 2. Структура і зміст кваліфікаційної роботи. 3. Вступ і його композиція (актуальність, мета і задачі, об'єкт і предмет дослідження, наукова новизна, теоретична та практичне значущість одержаних результатів, апробація результатів). 4. Розділи і підрозділи. 5. Загальні висновки. 6. Список використаних джерел. 7. Додатки [13].

Тема 11(л). Методичний інструментарій лінгвістичних досліджень. 1. Методи і методика наукових досліджень та їх диференціація, 2. Загальнонаукові методи. 3. Парадигмальна при-

рода лінгвістичного методу в діахронії та синхронії. 3.1. Парадигмальні методи. 3.2. Міжпарадигмальні методи. 4. Спеціальні / часткові методи лінгвістичних досліджень у синхронії. 4.1. Таргетивні методи лінгвістичних досліджень. 4.2. Типові когнітивно-дискурсивні методики. 4.3. Методи аспектно-рівневої спрямованості [3].

Тема 12(л). Методичний інструментарій сучасного перекладознавства. 1. Перекладознавство як наука про взаємодію лінгвокультук. 2. Творча майстерня перекладача-практика та його тактико-стратегічний арсенал. 3. Творча майстерня дослідника-перекладознавця. 4. Професійні компетенції перекладача та перекладацька етика. 5. Професійні компетенції перекладача та перекладацька етика [10].

Тема 13(л). Методичний Методологія літературознавства та його методичний інструментарій. 1. Літературний процес і методологія літературознавства. 2. Творча майстерня автора художнього твору. 3. Творча майстерня літературознавця-дослідника. 3.1. Основні методи наукового осмислення літературної творчості. 3.2. Принципи аналізу та інтерпретації художнього твору. 3.2.1. Опис і аналіз. 3.2.2. Літературознавчі інтерпретації [2].

Тема 14(с). Кваліфікаційна робота магістра: методика наукових пошуків. 1. Сучасні підходи до розуміння методології та методики. 2. Фундаментальна vs. спеціальна методологія. 3. Конкретно-наукова методика (метод, прийом, техніка, процедура тощо). 4. Методи і техніка лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. 5. Застосування логічних законів і правил [8].

Тема 15 (л). Актуальні проблеми світової та української філології. 1. Мовознавство (семасіологія та ономасіологія; когнітивна лінгвістика та лінгвоконцептологія; комунікативно-функційна лінгвістика; корпусна лінгвістика; Лінгвістика тексту і дискурсу. 2. Перекладознавство. 3. Літературознавство [2].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінар 1

(Тема 2)

Наука як форма суспільної свідомості

I. План

1. Поняття суспільної свідомості.
2. Наука у структурі суспільної свідомості.
3. Наука у сфері гуманітарного знання:
 - філософія і наука,
 - мораль і наука,
 - політика і наука,
 - право і наука,
 - релігія і наука,
 - мистецтво і наука,
 - філологія і наука.
4. Морально-етичні засади наукової діяльності.

II. Завдання

1. Наведіть визначення термінопонять: *суспільна свідомість, мораль, етика, креаціонізм, есхатологізм, месіанство*.
2. Назвіть точки перетину і точки розходження у поняттях «*суспільна свідомість*» vs. «*суспільне буття*».
3. Знайдіть у енциклопедичних і спеціальних фахових словниках визначення феномену «*наука*» і прокоментуйте їх.

III. Контрольні питання

1. Що таке суспільна свідомість?
2. Як структурується суспільна свідомість (форми, рівні)?
3. Чим відрізняються філософія і наука?
4. Місце моралі у науковому мисленні.
5. Якою мірою наука впливає на мораль?
6. Роль об'єктивного і суб'єктивного начал у праві.
7. У чому пролягає взаємозв'язок релігії та науки?

8. Що об'єднує науку і мистецтво?
9. Принципові відмінності науки і мистецтва.
10. У чому полягає зв'язок політики і науки?

Семінар 2

(Тема 4)

Класифікація наук і регулювання наукової діяльності

I. План

1. Передумови, принципи та параметри класифікації наук.
2. Регулювання наукової діяльності за кордоном.
3. Регулювання наукової діяльності в Україні.
4. Підготовка наукових кадрів.

II. Завдання

1. Проаналізуйте спільне та відмінне щодо традиційного поділу наук на природничі та гуманітарні (додаток А-1) і порівняйте її з соціонічним поділом (додаток А-2)

2. Перегляньте «Перелік спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 Філологія» (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0825-16#n16>), знайдіть у ньому вашу спеціальність і прокоментуйте систему, за якою цей перелік складено.

3. Опишіть систему та принципи оновленої класифікації наук і спеціальностей, затверджену Постановою КМУ № 1021 від 30.08.2024 і вкажіть місце і роль в ній вашої спеціальності. Див. <https://studsppravka.com.ua/vstupna-kampaniia/perelik-spetsialnostey-2024> (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 – Класифікація спеціальності

<i>Нова назва 2024</i>	<i>Стара назва 2015</i>	<i>Міжнародна назва</i>
В11 Філологія (за спеціалізаціями)	035 Філологія	0231 Language acquisition 0232 Literature and linguistics

4. Прокоментуйте Додатки (кластер А) на предмет систематизації академічних (А-3, А-4) і наукових (А-5 і А-6) спеціальностей, прийнятих в Україні.

5. Схарактеризуйте провідні наукові центри України та країн Великої сімки.

6. Проаналізуйте структуру Національної академії наук України (додаток А-7).

III. Контрольні питання

1. Що таке класифікація наук?
2. Які основні підходи існують щодо класифікації наук?
3. Як структурується Національна Академія Наук України?
4. Назвіть основні нормативно-правові документи, що визначають розвиток науки в Україні.
5. Що таке оновлений перелік спеціальностей в Україні?
6. Якими є основні форми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів України?
7. Що таке науковий ступінь?
8. Що таке вчене звання?
9. Що таке аспірантура і докторантура?
10. За якими спеціальностями здійснює підготовку фахівців кафедра іноземної філології та перекладу НУ «Запорізька політехніка»?

Семінар 3

(Тема 6)

Інформаційне забезпечення наукових досліджень

I. План

1. Інформація: походження та сутнісні ознаки.
2. Роль інформації в умовах інформаційного суспільства.
3. Суть і види наукової інформації.
4. Інформаційний підхід як метод наукового пізнання.
5. Інформаційно-комп'ютерні технології.
6. Місце інформаційно-комп'ютерних технологій у філологічних розвідках.

II. Завдання

1. Надайте дефініцію таких термінопонять: *інформація, інтерпретація інформації, первинні та вторинні документи*.

2. Схарактеризуйте і наведіть приклади для видів наукової інформації / документації, використовуючи таблицю 2.1:

Таблиця 2.1 – Види документів

Види документів	Первинний	Вторинний (неперіодичні)
Книжки, брошури	Монографії, довідники, матеріали конференцій, з'їздів, навчальні видання	Бібліографічні, реферативні, оглядові видання, енциклопедії, словники, довідники
Періодика	Видання з продовженням, журнали, бюлетені, газети, відомості	Бібліографічні (картотека), реферативні (збірники), експрес-інформація, офіційні бюлетені, інформаційні листки, каталоги
Спеціальні	Нормативно-технічні документи, нормативно-виробничі довідки, рекламні видання, патентно-ліцензійні	Показники стандартів і технічних умов вітчизняних і зарубіжних винаходів
Рукописні	Наукові звіти, наукові доповіді, інформаційні відомості про проведення наукових конференцій, семінарів, симпозіумів	Бюлетені реєстрації НДР, збірники рефератів НДІ, ОКР, реєстраційні та інформаційні картки

3. Прокоментуйте співвідношення понять «банк даних» – «база даних» – «банк знань», використовуючи такі дефініції:

Банк даних – певна сукупність програмних, організаційних, технічних засобів, призначених для централізованого накопичення та використання інформації, яка систематизована і сконцентрована в певному місці (у пам'яті РС, бібліотеці, каталогах, картотеці). Його ядром є база даних.

База даних – іменована сукупність інформаційних одиниць у певній предметній сфері. Її функціонування забезпечується сукуп-

ністю мовних і програмних засобів, що мають назву системи управління базою даних. База даних сприяє формуванню бази знань.

База знань – сукупність систематизованих основних відомостей, що належать до певної галузі знань і зберігаються в пам'яті компютера. У ній виокремлюється дві відносно самостійні частини: а) знання про певну галузь у вигляді термінів і законів, стверджень; б) конкретні, факти що описують цю галузь. База знань сприяє розвитку бази даних.

III. Контрольні питання

1. Як класифікується наукова інформація?
2. Чим відрізняються первинні документи від вторинних?
3. Де можна знайти вихідну інформацію що до дослідження конкретного питання?
4. Що представляє інформаційний пошук, яким він може бути?
5. Які інститути і організації України здійснюють централізований збір і обробку інформації основних елементів опублікованих документів?
6. Для чого використовуються, чим відрізняються банк даних, база даних і база знань?
7. Що включає в себе стадія попередньої підготовки інформації до опрацювання?
8. Яким вимогам має відповідати процедура інтерпретації даних?
10. Яких правил треба дотримуватись при цитуванні літератури?

Семінар 4

(Тема 8)

Академічна доброчесність та її соціальна значущість

I. План

1. Наукова культура й наукова етика у вищій освіті.
2. Академічна свобода й відповідальність учасників освітнього процесу.
3. Плагіат і його види. Антиплагіатні програми.
4. Зміст, предмет і структура академічної доброчесності та її соціальне призначення.

5. Концепція академічної доброчесності: принципи та постулати.
6. Авторське право і законодавче поле академічної доброчесності.
7. Кодекс академічної доброчесності студента НУ ЗП.

II. Завдання

1. Наведіть визначення термінопонять: *плагіат, самоплагіат, академічна доброчесність, концепція, наукова етика, академічна культура*.

2. Розкажіть, які цілі та завдання постають перед студентом ВНЗ у контексті концепції "Етичного кодексу ученого України" (див. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>).

3. Ознайомтеся з "Кодексом академічної доброчесності НУ "ЗП" (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf) та розкажіть про завдання, які в ньому ставляться перед студентом цього ВНЗ.

4. Схарактеризуйте принципи і алгоритми антиплагіатної програми *StrikePlagiarism.com* (від польської компанії Plagiat.pl), якою користується НУ "Запорізька політехніка" при перевірці своєї наукової продукції. Назвіть інші антиплагіатні програми.

5. *Схарактеризуйте принципи й постулати проекту закону "Про академічну доброчесність" від 08.01.2024 р. (<https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a>)*

III. Питання

1. Як розрізняються поняття "наукова культура" і "наукова етика"?

2. Чому академічна свобода і академічна відповідальність є невід'ємними складниками наукової творчості?

3. Авторське право – юридична категорія?

4. Що входить до законодавчого поля академічної доброчесності?

5. З якими програмами "антиплагіат" ви знайомі?

6. Чим відрізняється плагіат і антиплагіат?

7. Чому плагіат категоризується як аморальний вчинок людини?

8. У чому полягає концепція академічної доброчесності?

9. "Про академічну доброчесність" (від 08.01.2024): закон чи проєкт?

10. У чому полягає особлива значущість академічної доброчесності?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МЕТОДИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Семінар 5

(Тема 10)

Кваліфікаційна робота магістра: визначення, зміст, структура

I. План

1. Загальні вимоги до кваліфікаційної роботи.
2. Структура і зміст кваліфікаційної роботи.
3. Вступ і його атрибути (актуальність, мета і задачі, об'єкт і предмет дослідження, наукова новизна, теоретична та практична значущість одержаних результатів, апробація результатів).
4. Головна частина. Розділи і підрозділи.
5. Загальні висновки.
6. Список використаних джерел.

II. Завдання

1. Надайте дефініції таким термінопоняттям: *кваліфікаційна робота магістра, науково-дослідна робота, актуальність дослідження, наукова новизна.*

2. Прокоментуйте такі дефініції:

- **Актуальність роботи** відбиває ступінь важливості та своєчасності досліджуваної проблеми, її значущість для науки, практики або суспільства загалом, тобто затребуваність теми дослідження, її відповідність сучасним тенденціям і потребам, а також зачіпає маловивчені або дискусійні питання, пропонує новий погляд на відому проблему.

- **Об'єкт роботи** – це те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника: процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію, обрану для дослідження. Він є відносно автономним і має чіткі межі.

- **Предмет роботи** – досліджувані з певною метою властивості, характерні для наукового пізнання, ракурс, аспект, про-

блема дослідження.

3. Викажіть своє ставлення до такого спрощеного розуміння цих феноменів: об'єкт об'єктивний, а предмет – суб'єктивний¹.

4. Надайте коментар до рисунків 1а і 1б і наведіть приклади. Як на цих рисунках апелюють один до одного об'єкт і предмет?

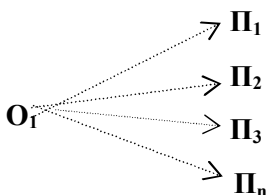

Рис. 1а.

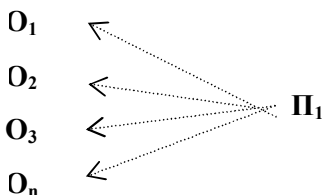

Рис. 1б.

Рисунок 5.1 – Кореляція об'єкта/ів і предмета/ів дослідження

5. Назвіть основні вимоги до теми дослідження та її формулювання.

6. Перегляньте теми КвР (Додатки Б-1 – Б-10) і скажіть, як в них відображено об'єкт і суб'єкт дослідження.

7. Прокоментуйте типові помилки при формулюванні актуальності дослідження, виходячи з нижченаведеної таблиці (таблиця 5.1).

8. Перегляньте теми КвР (Додатки Б-1 – Б-10) і скажіть, чи достатньо вичерпно в них сформульовано мету і завдання дослідження.

¹ Пор. одне із значень англ. *subject* - предмет

Таблиця 5.1 – Найтиповіші помилки у формулюванні актуальності теми

Помилка	Опис
Недостатня обґрунтованість вибору теми та актуальності	Відсутність чітких аргументів і доказів, що підтверджують важливість і своєчасність дослідження.
Відсутність зв'язку між актуальністю та цілями роботи	Невідповідність між позначеною актуальністю і сформульованими цілями та завданнями дослідження.
Узагальнений виклад проблеми без конкретики та контексту	Занадто загальний і розпливчатий опис проблеми, без прив'язки до конкретної галузі чи практики.
Нерозуміння актуальності в контексті наук. дослідження	Плутанина між актуальністю та особистими мотивами вибору теми, нерозуміння наукової значущості роботи.
Використання застарілих і неактуальних джерел при аргументації актуальності	Посилання на джерела, які вже не відображають сучасний стан проблеми або не є авторитетними.

III. Контрольні питання

1. Що таке "кваліфікаційна робота магістра", для чого вона призначена і яке значення вона має для набуття відповідної академічної кваліфікації?

2. Які структурно-композиційні частини є обов'язковими для текстового жанру "кваліфікаційна робота магістра"?

3. Яке кількісне співвідношення теоретичного і дослідницького розділів вважається оптимальним?

4. Чи має феномен Золотого перетину до кількісного співвідношення структурно-композиційні частин КвР?

5. Що таке актуальність наукової роботи і як вона корелює з напрямками наукових досліджень?

6. Що виступає об'єктом та предметом наукового дослідження? Як співвідносяться між собою ці поняття?

7. Чому один і той же об'єкт може бути предметом різних досліджень і навпаки?

8. Що таке наукова новизна дослідження і чому вона є од-

ним із важливих критеріїв оцінки наукової праці?

9. Які атрибути мають бути відображені в назві роботи?

10. Яку максимальну кількість слів рекомендується використовувати в назві наукової праці?

Семінар 6

(Тема 12)

Кваліфікаційна робота магістра: методика наукових пошуків у лінгвістиці

I. План

1. Сучасні підходи до розуміння методології та методики.
Фундаментальна vs. спеціальна методологія.

2. Фундаментальна vs. спеціальна методологія.

3. Конкретно-наукова методика (метод, прийом, техніка, процедура тощо).

4. Методи і техніка лінгвістичних досліджень.

5. Застосування логічних законів і правил.

II. Завдання

1. Дайте визначення понять *методологія, метод, методика, фактор, кореляція, систематизація, таксономія, класифікація*.

2. Поясніть сутність двох трихотомій і однієї пентахомії (таблиця 6.1).

Таблиця 6.1 – Принципи, закони і категорії діалектики

Принципи філософії				
становлення — розвиток — зв'язок				
Закони філософії / діалектики				
перехід кількості в якість		заперечення заперечення	єдність і боротьба протилежностей	
Категорії філософії				
причина – наслі- док	можли- вість – дій- сність	випадковість – закономір- ність	свобода – необхід- ність	одинич- не – за- гальне

3. Прокоментуйте кореляції:
- "методологія – метод – методика",
 - "лінгвістичний метод – лінгвальний засіб",
 - "методи дослідження – методи інтерпретації результатів дослідження – методи верифікації результатів дослідження".
4. Схарактеризуйте поетапний процес наукового дослідження (організаційний, власне дослідницький, узагальнювальний).
5. Складіть власну класифікаційну таблицю лінгвістичних методів дослідження, в якій було б враховано:
- статус (метод, техніка, прийом, процедура, операція, аналіз),
 - парадигму,
 - логіку
 - системність.
6. Перегляньте теми і зміст КвР (додатки Б-1 – Б-10) і скажіть, як тут доцільно сформулювати методи дослідження.
7. Дайте розгорнутий системо логічний коментар нижченаведеним таблицям.

Таблиця 7.2 – Лінгвістичні методи узагальненого рівня абстракції

Методи (М) дослідження	Методи інтерпретації результатів	Методи верифікації результатів
• системні М • М лінгвістичного спостереження • антропометричні М	• М семантичної інтерпретації • М когнітивної інтерпретації	• підтвердження опитування за отриманими результатами • повторення дослідження на іншому матеріалі, • повторення дослідження з іншими методами

Таблиця 7.3 – Основні власне лінгвістичні методи дослідження

Системні методи (М)	Методи лінгв. спостереження	Антропометричні методи
• М аналізу словникових дефініцій • М польової стратифікації • семний М • М компонентного аналізу • контрастивний М • семантико-когнітивний М • трансформаційний М • структурний М • порівняльно-параметричний М • зіставний М	• М аналізу і фіксації мовного матеріалу • М аналізу сполучуваності мовних явищ • М контекстуального аналізу • М суцільної вибірки • М узагальнення даних • М письмової рефлексії (міні-твір) за концептом	А) Лінгвістичне опитування • пряме лінгвістичне інтерв'ювання • М семантичної диференціації • М оцінної диференціації Б) Лінгвістичний експеримент (Е) • М рецептивного Е • вільний асоціативний Е • спрямований асоціативний Е • М суб'єктивної дефініції • експлікативний Е • екземпліфікаційний (ілюстративний) Е • М-ка заповнення пропуску у фразі

III. Контрольні питання

1. У чому полягає процес інтеграції та диференціації в науці?
2. Які етапи науково-дослідного процесу розрізняє наукознавство?
3. Що означає поняття “фактор” і як воно впливає на досліджуваний об’єкт.
4. Які типи об’єктів наукового дослідження розрізняє наука?
5. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
6. Які загальні методи пізнання розрізняє наукознавство?
7. Які часткові методи дослідження ви знаєте?
8. Як протікає процес наукового дослідження?
9. Як співвідносяться між собою поняття "таксономія" і "класифікація"?
10. Які методи є релевантними для вашого дослідження?

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посібн. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка. 2016. 260 с.
2. Габідулліна А.Р., Колесніченко О.Л. Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: Навч. пос. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2019. 322 с.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. К. 2004. 212 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. пос. К.: Кондор. 2003. 192 с.
5. Нагорічна О.С., Коновалов Ю.О. Законодавче забезпечення процесу державного регулювання наукової діяльності. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=724>.
6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. 2017. 890 с
7. Сидоренко Л.І. Етика науки. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/etik-sidorenko.html>
8. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. К.: Знання. 2005. 310 с.
9. Таран В.О., Попович В.М. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібн. Запоріжжя: НУ «ЗП». 2022. 482 с.
10. Фекта І. Ю. Методика та організація наукових досліджень. Методичні рекомендації з курсу для студентів магістрів. Ужгород: Говерла. 2020. 65 с.
11. Ференц Н.С. Сучасні методологічні засади літературознавства: навч.-метод. посібник. Ужгород: Гражда, 2021. 140 с.
12. Чоренький Я.Я. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента. К.: ВД «Професіонал». 2006. 208 с.
13. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К.: Знання-Прес, 2002. 295 с.
14. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К.: Лібра. 2013. 416 с.

МЕТОДИЧНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ МОН України № 871 від 20.06.2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)» підготовки бакалавра зі спеціальності 035 «Філологія» випускника НУ «Запорізька політехніка». Запоріжжя. 2024. [Затвердж. ВР 27.08.2024 р., пр. № 2]

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт студентами магістратури за освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно)» / Укл.: А. Б. Підгорна, А. М. Приходько. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 52 с.

Академічна доброчесність // Національний репозитарій академічних текстів: сайт. URL : <https://nrat.ukrintei.ua/category/akademichna-dobrochesnist/>

Бібліотека НУ "Запорізька політехніка" <http://library.zp.edu.ua/>

Електронна наукова бібліотека URL: <http://scintific.narod.ru/literature.htm>

Кодекс академічної доброчесності ГУ "Запорізька політехніка" // https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Кодекс наукової етики. К.: Українська федерація вчених; Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, 2005. URL: www.semynozhenko.net/ufv/files/kod_etiki.dok.

Репозитарій НУ "ЗІП" <http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/3862>

ДОДАТКИ

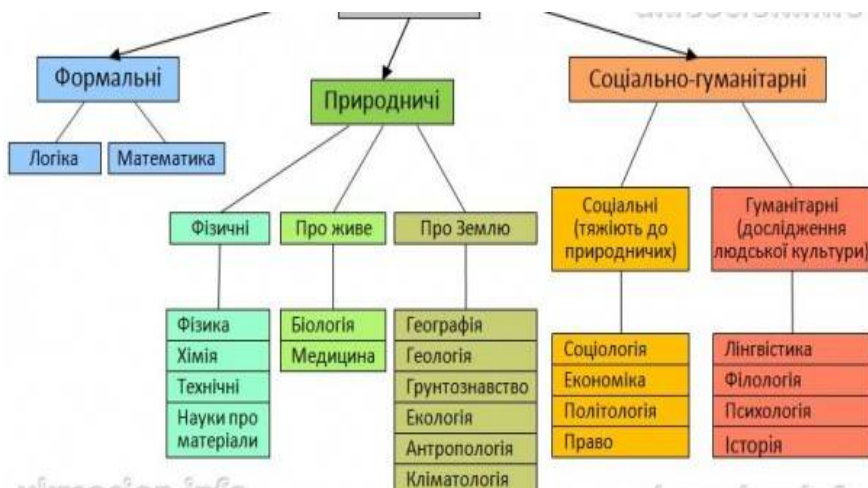
ДОДАТОК А
АКАДЕМІЧНІ ТА НАУКОВІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ

А.1 Традиційна класифікація наук: критерії розрізнення

<i>Критерії</i>	<i>Природничі науки</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
<i>Об'єкт дослідження</i>	Природа	Людина, суспільство
<i>Провідна функція</i>	Пояснення (істини доводяться)	Розуміння (істини тлумачаться)
<i>Характер методології</i>	Генералізуючий (узагальнюючий)	Індивідуалізуючий
<i>Вплив цінностей</i>	Малопомітний, не-явний	Істотний, відкритий
<i>Антропоцентризм</i>	Виключений	Неминучий
<i>Ідеологічне навантаження</i>	Ідеологічний нейтралітет	Ідеологічна завантаженість
<i>Взаємовідносини суб'єкта і об'єкта пізнання</i>	Строго розділені	Частково збігаються
<i>Кількісно-якісні характеристики</i>	Переважання кількісних оцінок	Переважання якісних оцінок
<i>Застосування експериментальних методів</i>	Становить основу методології	Відсутнє
<i>Характер об'єкта дослідження</i>	а) матеріальний, б) відносно стійкий	а) більше ідеальний, ніж матеріальний, б) відносно мінливий

А.2 Соціонічна класифікація наук

Соціонічна класифікація наук

Гуманітарні науки: вивчають людину з точки зору її духовної, культурної, моральної, громадської та розумової діяльності. Часто гуманітарні науки ототожнюються або перетинаються з соціальними науками на підставі критеріїв об'єкта, предмету і методології вивчення. І при цьому ж протиставляються природничим наукам на підставі критеріїв предмету і методу. Якщо в інших науках важлива конкретність, то в гуманітарних, хоч і можлива деяка точність, але важливішим є подання у всій можливій багатогранності та інтерпретації, щоб кожна людина могла знайти в цьому щось своє.

Соціальні (суспільні) науки: є перетини з гуманітарними предметами (історія, педагогіка, психологія), але предмет вивчення подається з дещо іншої позиції. У цій групі дисциплін важливо вивчати аспекти буття людини в проекції на її громадську діяльність, на відміну від гуманітарних, де частіше переслідуються абстрактні цілі. Наприклад, не просто в такому-то році відбулися такі-то події, а як саме те, що сталося, вплинуло на життя людини, а людина – на події; що відбулося в світогляді, які були зрушення, висновки та подальші дії

Природничі науки: відповідають за вивчення зовнішніх по відношенню до людини природних явищ. Як відгалуження природничих можна розглядати підклас технічних наук, які вивчають різні форми та напрями розвитку техніки. Принципи натуралізму вимагають вивчати і

використовувати закони природи без внесення в них законів, введених людиною. Своєю конкретикою і об'єктивністю природничі науки дуже відрізняються від дисциплін гуманітарної та соціальної сфери.

Формальні науки: математику об'єднують з логікою в комплекс формальних наук і розглядають окремо від природничих, оскільки їх методологія істотно відрізняється. На противагу природничим і соціальним формальні науки методологічно незалежні від емпіричних методів, а підхід до досліджуваних об'єктів у них абстрактний. Разом з тим одержувані в них результати знаходять застосування при вивченні всіх областей реальності.

А.3 Перелік спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти

Перелік спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 Філологія", за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення" (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0825-16#n16>) Наказ МОН України 12.04.2018 № 353

035.01	українська мова та література
035.02	кримськотатарська мова та література
035.030	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – македонська
035.031	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – білоруська
035.032	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – болгарська
035.033	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
035.034	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська
035.035	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська
035.036	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька
035.037	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська
035.038	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
035.039	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська
035.041	германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Продовження А.3

035.042	германські мови та літератури (переклад включно), перша – нідерландська
035.043	германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
035.044	германські мови та літератури (переклад включно), перша – шведська
035.045	германські мови та літератури (переклад включно), перша – данська
035.046	германські мови та літератури (переклад включно), перша – ісландська
035.047	германські мови та літератури (переклад включно), перша – норвезька
035.051	романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
035.052	романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська
035.053	романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська
035.054	романські мови та літератури (переклад включно), перша – румунська
035.055	романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
035.060	східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
035.061	східні мови та літератури (переклад включно), перша – в'єтнамська
035.062	східні мови та літератури (переклад включно), перша – хінді

Продовження А.3

035.063	східні мови та літератури (переклад включно), перша – іврит
035.064	східні мови та літератури (переклад включно), перша – індонезійська
035.065	східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська
035.066	східні мови та літератури (переклад включно), перша – корейська
035.067	східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська
035.068	східні мови та літератури (переклад включно), перша – турецька
035.069	східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська
035.070	угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – естонська
035.071	угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська
035.072	угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – фінська
035.08	класичні мови та літератури (переклад включно)
035.081	новогрецька мова і література (переклад включно)
035.09	фольклористика
035.10	прикладна лінгвістика
035.111	східні мови та літератури (переклад включно), перша – азербайджанська
035.112	східні мови та літератури (переклад включно), перша – фарсі

Продовження А.3

035.113	албанська мова і література (переклад включно)
035.114	вірменська мова і література (переклад включно)
035.115	балтійські мови і література (переклад включно), перша – литовська
035.116	балтійські мови і література (переклад включно), перша – латвійська
035.117	картвельські мови і література (переклад включно), перша – грузинська
035.118	кельтські мови і література (переклад включно), перша – ірландська
035.119	кельтські мови і література (переклад включно), перша – шотландська

{Перелік в редакції Наказів МОНУ № 1293 від 20.09.2017,
№ 353 від 12.04.2018}

А.3 (стисло)

035.01	українська мова та література
035.02	кримськотатарська мова та література
035.03	слов'янські мови та літератури (переклад включно)
035.04	германські мови та літератури (переклад включно)
035.05	романські мови та літератури (переклад включно)
035.06	східні мови та літератури (переклад включно)
035.07	угро-фінські мови та літератури (переклад включно)
035.08	класичні мови та літератури (переклад включно)
035.09	фольклористика
035.10	прикладна лінгвістика

А.4 Витяг з переліку галузей знань і спеціальностей

ВИТЯГ² З ПЕРЕЛІКУ

галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти³

Код і найменування спеціальності		Код і найменування деталізованої галузі Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013	
В: Культура, мистецтво і гуманітарні науки			
B1	Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво	0211	Audio-visual techniques and media production
B2	Дизайн	0212	Interior and industrial design
B3	Декоративне мистецтво та ремесла	0214	Handicrafts
B4	Образотворче мистецтво та реставрація	0213	Fine arts
B5	Музичне мистецтво	0215	Music and performing arts
B6	Перформативні мистецтва	0215	Music and performing arts
B7	Релігієзнавство	0221	Religion and theology
B8	Богослов'я	0221	Religion and theology
B9	Історія та археологія	0222	History and archaeology
B10	Філософія	0223	Philosophy and ethics
B11	Філологія (за спеціалізаціями)	0231	Language acquisition
		0232	Literature and linguistics
B12	Культурологія та мистецтвознавство	0314	Sociology and cultural studies
B13	Бібліотечна, інформаційна і архівна справа	0322	Library, information and archival studies
B14	Організація соціокультурної діяльності	0413	Management and administration

² Повну версію див: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

³ Затверджено Постановою КМУ від 29.04.2015, № 266 (в редакції постанови КМУ від 30.08.2024, № 1021)

А.5 Наукові спеціальності

Наукові спеціальності: основні галузі науки

<i>Код</i>	<i>Основні галузі науки</i>	<i>Код</i>	<i>Основні галузі науки</i>
01	Фізико-математичні	15	Фармацевтичні
02	Хімічні	16	Ветеринарні
03	Біологічні	17	Мистецтвознавство
04	Геологічні	18	Архітектура
05	Технічні	19	Психологічні
06	Сільськогосподарські	20	Військові
07	Історичні	21	Національна безпека
08	Економічні науки	22	Соціологічні науки
09	Філософські	23	Політичні
10	Філологічні	24	Фізичне виховання та спорт
11	Географічні	25	Державне управління
12	Юридичні	26	Культурологія
13	Педагогічні	27	Соціальні комунікації
14	Медичні		

А.6 Перелік наукових спеціальностей**ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УКРАЇНІ
В ГАЛУЗІ ФІЛОЛОГІЇ****10 Філологічні науки*****10.01.00 Літературознавство***

- 10.01.01 Українська література
- 10.01.02 Російська література
- 10.01.03 Література слов'янських народів
- 10.01.04 Література зарубіжних країн
- 10.01.05 Порівняльне літературознавство
- 10.01.06 Теорія літератури
- 10.01.07 Фольклористика
- 10.01.08 Журналістика
- 10.01.09 Літературне джерелознавство і текстологія
- 10.01.10 Кримськотатарська література

10.02.00 Мовознавство

- 10.02.01 Українська мова
- 10.02.02 Російська мова
- 10.02.03 Слов'янські мови
- 10.02.04 Германські мови
- 10.02.05 Романські мови
- 10.02.06 Балтійські мови
- 10.02.07 Індоіранські мови
- 10.02.08 Тюркські мови
- 10.02.09 Фінно-угорські та самодійські мови
- 10.02.10 Іберійсько-кавказькі мови
- 10.02.11 Монгольські мови
- 10.02.12 Семітські мови
- 10.02.13 Мови народів Азії, Африки, аборигенів Америки і Австралії
- 10.02.14 Класичні мови. Окремі індоєвропейські мови
- 10.02.15 Загальне мовознавство
- 10.02.16 Перекладознавство
- 10.02.17 Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство
- 10.02.21 Структурна, прикладна і математична лінгвістика

А.7 Перелік відділень у структурі Національної академії наук України

Перелік відділень у структурі Національної академії наук України

- Відділення математики;
- Відділення інформатики;
- Відділення механіки;
- Відділення фізики і астрономії;
- Відділення наук про Землю;
- Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства;
- Відділення фізико-технічних проблем енергетики;
- Відділення ядерної фізики та енергетики;
- Відділення хімії;
- Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології;
- Відділення загальної біології;
- Відділення економіки;
- Відділення історії, філософії та права;
- Відділення літератури, мови та мистецтвознавства.

ДОДАТОК Б
ЗРАЗКИ ПЛАНУ КВАЛІФІЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРА

Б.1Зразок плану КвР магістра

ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСЛЯЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
У ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ Е. РОЗЕНФОРДА «НЬЮ ЙОРК»

З М І С Т

ВСТУП

**I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ
ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

- 1.1. Трансформаційна модель перекладу
- 1.2. Поняття «перекладацька трансформація» у транслятології
- 1.3. Основні класифікації перекладацьких трансформацій
- 1.4. Методика добору та аналізу матеріалу дослідження

**II. ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙ
ПРИ ВІДТВОРЕННІ РОМАНУ Е. РЕЗЕРФОРДА «НЬЮ-ЙОРК»**

- 2.1. Творчий шлях Едварда Резерфорда
- 2.2. Лексичні трансформації
- 2.3. Граматичні трансформації
- 2.4. Стилістичні трансформації

ВИСНОВКИ

SUMMARY

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Б.2 Зразок плану КвР магістра

ПЕРЕКЛАД ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ТЕКСТАХ СТРАХОВОЇ ГАЛУЗІ

ЗМІСТ

ВСТУП	
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ	
1.1. Термін і його основні параметричні характеристики.....	
1.2. Історія становлення українського юридичного термінознавства.....	
1.3. Історичні передумови розвитку англійської юридичної термінології... ..	
1.4. Методика аналізу та добору матеріалу	
2. АНГЛІЙСЬКА ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ VS УКРАЇНСЬКА ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ	
2.1. Специфіка юридичної термінології.....	
2.1.1. Специфіка української юридичної термінології.....	
2.1.2. Специфіка англійської юридичної термінології.....	
2.2. Види і класи юридичних термінів української і англійської мови.	
2.2.1. Види і класи українських юридичних термінів.....	
2.2.2. Види і класи англійських юридичних термінів.....	
3. АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ДОКУМЕНТІВ СТРАХОВОЇ ГАЛУЗІ ТА ЇХ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	
3.1. Загальна характеристика документів страхової галузі в Україні.	
3.1.1. Класифікація страхових документів в Україні.....	
3.1.2. Структура типового договору страхування.....	
3.1.3. Лексико-граматичні аспекти українського та англійського договору страхування	
3.2. Переклад договорів страхування та їх юридичної термінології.	
3.2.1. Труднощі перекладу договорів страхування.....	
3.2.2. Проблема правової еквівалентності юридичної термінології у структурі українського та англійського договору страхування.....	
3.2.3. Аспекти перекладу юридичної термінології договорів страхування з української на англійську мову	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

Б.3 Зразок плану КвР магістра

ТЕРМІНОСИСТЕМА СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНО-СИСТЕМ В ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ	9
1.1 Природа терміна і формування терміносистем	9
1.2 Проблема термінологічної номінації	18
1.3. Методика добору та аналізу матеріалу дослідження	
2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ МОВИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ ...	27
2.1. Структурно-композиційне моделювання термінів комп'ютерної техніки .	27
2.1.1 Прості і складні терміни, термінологічні сполучення	27
2.1.2 Ініціальні скорочення і гібридні утворення	39
2.2. Семантико-функціональне моделювання ТКТ	46
2.2.1 Семантичні способи номінації лексичних одиниць	46
2.2.2 Конотативні групи нової термінологічної лексики мови комп'ютерної техніки .	50
2.3 Термінологічні неологізми в галузі ТКТ та їх переклад	54
2.3.1 Нові способи творення термінів комп'ютерної техніки	54
2.3.2 Особливості перекладу термінів комп'ютерної техніки	56
ВИСНОВКИ	70
SUMMARY	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
СПИСОК ЕМПІРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ	

Б.4 Зразок плану КвР магістра

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНООДИНИЦЬ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

З М І С Т

ВСТУП	7
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНІВ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	10
1.1. МГП в екстра- та інтралінгвальних вимірах	10
1.2. Англomовна термінологія міжнародного гуманітарного права в загальному термінознавстві	16
1.3. Методика добору та аналізу матеріалу	22
2. СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА АНГЛОМОВНИХ ТЕР- МІНІВ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА .	26
2.1. Семантико-ідеографічна класифікація ТМГП	26
2.1.1. Семантичні способи творення англomовних ТМГП	26
2.1.2. Термінологічні поля та тематичні групи в терміносистемі МГП	31
2.2. Структурно-композиційна класифікація ТМГП	37
2.2.1. Прості й складні однокомпонентні ТМГП	38
2.2.2. Двокомпонентні ТМГП	41
2.2.3. Три- й більше компонентні ТМГП	42
2.3. Абревіація в терміносистемі МГП	45
3. ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ТМГП УКРАЇНСЬКОЮ	47
3.1. Труднощі перекладу ТМГП	47
3.2. Способи перекладу ТМГП	50
3.3. Перекладацькі трансформації	53
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	58
SUMMARY	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	67
ПЕРЕЛІК ЕМПІРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ	76

Б.5 Зразок плану КвР магістра

КОГНІТИВНО-ФУНКЦІЙНЕ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ГАНДБОЛЬНОГО ТЕРМІНА В АНГЛОМОВНОМУ ФАХОВОМУ ТЕКСТІ

З М І С Т

ВСТУП.....	9
1. ФАХОВИЙ ТЕРМІН	
У СКЛАДІ ФАХОВОГО ТЕКСТУ ГАЛУЗІ ГАНДБОЛУ .	13
1.1. Місце і роль ГД в спортивній термінології	13
1.2. Лінгвістичні виміри фахового тексту галузі гандболу	15
1.2.1. Науковий текст vs фаховий текст	15
1.2.2. Когнітивно-функційні виміри фахового тексту	20
1.3. Методика вивчення текстів галузі гандболу	24
2. КОГНІТИВНО-ФУНКЦІЙНІ ПАРАМЕТРИ	
ГАНДБОЛЬНОГО ТЕРМІНА ТА ЙОГО МІСЦЕ В ТЕКСТІ	32
2.1. Концептивне аранжування англomовного ГТ	32
2.2. Структурно-семантична організація ГТ	39
2.2.1. Словотвірна структура гандбольного терміна	39
2.2.2. Семантичний субстрат гандбольної термінології	45
2.3. Способи мовного аранжування гандбольного терміна	47
2.3.1. Функційно-синтаксичне навантаження ГТ	47
2.3.2. Стилiстичне увиразнення гандбольного терміна	52
2.3.3. Текстова креолізація англomовного ГТ	55
2.4. Прийоми адекватного перекладу ФТ галузі гандболу	61
ВИСНОВКИ	86
SUMMARY	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	92
ДОДАТКИ	97
Додаток А. Чотиримовний глосарій найуживаніших ГТ ...	

Б.6 Зразок плану КвР магістра

МІСЦЕ І РОЛЬ ЛІМЕРИКА В ДИСКУРСІ КОМІЧНОГО: СТИЛІСТИЧНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ

ВСТУП	6
1. ТЕСТОТИП «ЛІМЕРИК» ТА КАТЕГОРІЯ «КОМІЧНЕ» В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЯХ	10
1.1. Гіперонім «текст» і гіпонім «малоформатний віршований текст»	10
1.2. Лімерик як міждисциплінарний феномен	12
1.3. Комічне як дискурсивно-карнавальна основа лімерика ...	20
1.4. Традиція і тенденції в лінгвістичному вивченні комічного	31
1.5. Методика добору та аналізу матеріалу	
2. ЛІНГВОПОЕТИЧНІ ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В ЛІМЕРИКАХ	34
2.1. Мовностилістичні особливості лімериків	34
2.1.1. Роль тропів у стилістичному аранжуванні лімериків	36
2.1.2. Стилiстично значущі синтаксичні прийоми	56
2.1.3. Фоностилістичні та евфонічні прийоми в лімериках	61
2.2. Лудичні практики, метрична організація і трансляційні техніки	67
2.2.1. Мовна гра та ефект комічного	67
2.2.2. Метрична організація лімеричного квінтету	84
2.3. Переклад лімериків українською мовою	89
ВИСНОВКИ	93
SUMMARY	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	101
ДОДАТКИ	109
Додаток А. Преферентні стилістичні фігури	109
Додаток Б. Співвідношення використаних метафор	110
Додаток В. Частиномовна репрезентація гіперболи	111
Додаток Г. Риторичні питань та їх уживаність у лімериках	113
Додаток Д. Тези доповіді на конференції	114

Б.7 Зразок плану КвР магістра

КОГНІТИВНО-ФУНКЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ДЕРЖАВНИХ ГІМНІВ

З М І С Т

	ВСТУП	7
1.	ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ МОВЛЕННСВИХ ЖАНРІВ	11
1.1.	Теорія мовленнєвих жанрів у теорії мовленнєвої діяльності	11
1.2.	До питання про типологію мовленнєвих жанрів	20
1.3.	Жанрово-мовленнєві параметри текстотипу «гімн»	25
1.3.1.	Гімн як літературно-художній жанр	25
1.3.2.	Гімн як музичний жанр	29
1.3.3.	Гімн як державний символ: історія та сучасність	31
2.	ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНОГО ДЕРЖАВНОГО ГІМНУ	37
2.1.	Предикативна мережа текстів англомовного гімну	38
2.1.1.	Категорія темпоральності	38
2.1.2.	Категорія модальності і стану	42
2.1.3.	Категорія персональності	45
2.2.	Синтаксична специфіка текстів англомовного гімну	48
2.2.1.	Просте речення	49
2.2.2.	Складне речення	52
2.2.3.	Комунікативні типи речення в АДГ	54
2.3.	Стилістичне аранжування текстів англомовного гімну	58
2.3.1.	Лексико-стилістичні засоби виразності	58
2.3.2.	Фоностилістичні засоби виразності	69
	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	76
	SUMMARY	80
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	84
	ДОДАТКИ	90

Б.8 Зразок плану КвР магістра

МОВЛЕННЄВИЙ ВПЛИВ НА АДРЕСАТА У ПЕРЕДВИБОРЧИХ
ПРОМОВАХ ДОНАЛЬДА ТРАМПА І ДЖОНА БАЙДЕНА (2020)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІНГВІСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ.....	11
1.1. Політичний дискурс як об'єкт політичної лінгвістики	11
1.2. Мовленнєві особливості політичних промов	22
1.3. Тактико-стратегічний потенціал дискурсу / тексту	27
1.4. Методика добору та аналізу матеріалу	30
2. СТРАТЕГІЇ ВПЛИВУ В ПЕРЕДВИБОРЧОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇХ МОВЛЕННЄВА РЕАЛІЗАЦІЯ	36
2.1. Мовленнєві стратегії маніпулювання у передвиборчому дискурсі Д. Трампа	36
2.1.1. Стратегія на підвищення власного іміджу	37
2.1.2. Стратегія на зниження іміджу опонента	44
2.1.3. Стратегія театральності	47
2.2. Мовленнєві стратегії маніпулювання у передвиборчому дискурсі Дж. Байдена ...	52
2.2.1. Стратегія на підвищення власного іміджу	53
2.2.2. Стратегія на зниження іміджу опонента	56
2.2.3. Стратегія театральності	58
3. ЗІСТАВНА ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ІДІОДИСКУРСІВ Д. ТРАМПА І ДЖ. БАЙДЕНА	63
ВИСНОВКИ	71
SUMMARY	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	93
Додаток А. Мовленнєві стратегії Дональда Трампа.....	93
Додаток Б. Мовленнєві стратегії Джозефа Байдена.....	117

Б.9 Зразок плану КвР магістра

ПРАГМАТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ МАЛОФОРМАТНИХ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНОЇ ПОБУТОВО-ТЕХНІЧНОЇ РЕКЛАМИ

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ..	9
1.1. Теоретичні засади осмислення об'єкта наукової рефлексії .	9
1.1.1. Основні конститутивні ознаки рекламної дискурсії	9
1.1.2. Комунікативна спрямованість англомовного рекламного дискурсу	13
1.1.3. Інформаційно-оцінний простір рекламного дискурсу	17
1.2. Теоретичні засади осмислення предмета наукової рефлексії ...	22
1.2.1. Теорія мовленнєвих актів: історія становлення	22
1.2.2. До проблеми типології іллокутивних актів	29
1.3. Добір матеріалу і методика дослідження	
2 ПРАГМАСЕМАНТИЧНЕ АРАНЖУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ МАЛОГО ФОРМАТУ	38
2.1. Малоформатне рекламне оголошення і реченнєва прагматика .	38
2.1.1. Прямі vs непрямі мовленнєві акти	38
2.1.2. Прагматична транспозиція реченнєвих конституентів ...	41
2.1.3. Прагматична контамінація реченнєвих конституентів	45
2.2. Іллокутивний симбіоз прагматичних настанов на базі комісиву	48
2.2.1. Гібридна прагматика рекламних слоганів	49
2.2.2. Гібридна прагматика коротких рекламних текстів	54
2.3. Тактико-стратегічне навантаження рекламних оголошень	59
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	65
SUMMARY	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	72
ПЕРЕЛІК ЕМПІРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ	79

Б.10 Зразок плану КвР магістра

КОНЦЕПТОСИСТЕМА ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ РОБЕРТА БЕРНСА

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТОСИСТЕМ	12
1.1 Лінгвоконцептологія та її основні поняття	12
1.1.1 Проблема концепту в сучасній лінгвістиці	13
1.1.2 Концептосистема в когнітивній лінгвістиці	16
1.2. Художній простір і картина світу	22
1.3. Алгоритм аналізу і методика дослідження	23
2. СИСТЕМА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ДОМІНАНТ ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ РОБЕРТА БЕРНСА	26
2.1 Гіперконцепти позитивної інспірації	27
2.1.1 Гіперконцепт LOVE	27
2.1.2 Гіперконцепт FRIENDSHIP	34
2.1.3 Гіперконцепт FREEDOM	37
2.1.4 Гіперконцепт HONOR	39
2.1.5 Гіперконцепт JOY	42
2.2 Гіперконцепти негативної інспірації	45
2.2.1 Гіперконцепт NOBLES	46
2.2.2 Гіперконцепт HYPOCRISY	50
2.2.3 Гіперконцепт IDLENESS	52
2.2.4 Гіперконцепт GREED	54
2.3 Гіперконцепти змішаної інспірації	59
2.3.1 Гіперконцепт LABOR.....	59
2.3.2 Гіперконцепт POVERTY.....	62
ВИСНОВКИ.....	85
SUMMARY.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	91
ДОДАТКИ.....	98